

UK Health
Security
Agency

Ceļvedis par imunizāciju **viena gada vecumā**

**Ar imunizācijas plānu no 2024. gada
septembra**

immunisation

the safest way to protect your child

Bērnu imunizācijas programma

Neizmirsiet paņemt līdzi savu sarkano imunizācijas grāmatiņu, ierodoties uz katru apmeklējumu.

Šo bukletu kopijas var saņemt klīnikā vai ārstu praksē. Skatiet arī [**www.nhs.uk/vaccinations**](http://www.nhs.uk/vaccinations)

Šajā brošūrā ir imunizācijas plāns laika periodam no 2024. gada septembra

Kopsavilkums

Kādas vakcīnas mans bērns saņems viena gada vecumā?

Viena gada vecumā bērnu vakcinācijas apmeklējuma laikā bērns saņems 4 injekcijas:

- **MenB** balstvakcīnu
- **Hib/MenC** vakcīnu, kas aizsargā pret:
 - Hib (B tipa *Haemophilus influenzae*), un
 - meningokoku C grupas infekciju (MenC)
- **PCV13** balstvakcīnu, kas aizsargā pret:
 - pneimokoku infekciju, ko rada daži pneimokoku baktēriju tipi
- savu pirmo **MMR** vakcīnu, kas aizsargā pret šādām slimībām:
 - masalas
 - epidēmiskais parotīts
 - masaliņas

Imunizācija viena gada vecumā

Aizsargā pret Hib, meningokoku B un C grupas infekcijām, pneimokoku infekciju, masalām, epidēmisko parotītu un masaliņām

Kas ir Hib?

Hib ir infekcija, kas, it īpaši maziem bērniem, var izraisīt vairākas nopietnas slimības, tādas kā meningīts (smadzeņu apvalka iekaisums), septicēmija (asins saindēšanās) un pneimonija.

Hib/MenC vakcīnas nosaukums ir Menitorix, un Informāciju pacientiem var izlasīt vietnē www.medicines.org.uk/emc/product/167/pil.

Kas ir meningokoku slimība?

Meningokoku ierosināta slimība ir nopietna infekcija, kas var izraisīt meningītu un septicēmiju bērniem un jauniešiem.

B grupas meningokoku baktērijas (MenB) pašlaik ir cēlonis gandrīz visiem meningokoku ierosinātu slimību gadījumiem Apvienotajā Karalistē, bet meningokoku C grupas (MenC) ierosināta slimība tagad nav izplatīta, jo mazi bērni un pusaudži tiek vakcināti pret MenC.

MenB vakcīnas nosaukums ir Bexsero, un Informāciju pacientiem var izlasīt vietnē www.medicines.org.uk/emc/product/5168/pil.

Kuras vakcīnas tiks izmantotas?

Bērns saņems kombinētu Hib/MenC vakcīnu, kā arī MenC balstvakcīnu. Šīs vakcīnas tiek injicētas augšstilba vai augšdelma muskuļī.

Kāpēc manam bērnam ir nepieciešamas balstvakcīnas?

Balstvakcīnas tiek nodrošinātas, lai palielinātu iepriekš veiktās bērna vakcinācijas sniegto aizsardzību. Vakcīnu jaundzimušajiem sniegtā aizsardzība pēc kāda laika var samazināties. Balstvakcīnas deva pagarina šīs aizsardzības periodu, nodrošinot to arī vēlāk.

Vai Hib/MenC un MenB vakcīnām ir kādas blaknes?

Bērnam var būt apsārtums, pietūkums vai jutīgums rokā, kurā veikta injekcija. Aptuveni puse no bērniem, kuri saņēmuši šo vakcīnu, var kļūt viegli aizkaitināmi, un dažiem var būt neliels drudzis. Plašāku informāciju par to var saņemt no ģimenes ārsta, prakses medmāsas vai patronāžas māsas.

Kas ir pneimokoku infekcija?

Pneimokoku infekcija ir viens no visizplatītākajiem bakteriālā meningīta cēloņiem bērniem, bet tā izraisa arī septicēmiju, pneimoniju, ausu infekcijas (vidusauss iekaisumu) un citas nopietnas slimības. Ir vairāk nekā 90 dažādu pneimokoku baktēriju tipi.

Kura vakcīna tiks izmantota?

Izmantotā vakcīna ir PCV13 (pneimokoku konjugētās vakcīnas) balstvakcīnas deva, kas aizsargā pret 13 dažādiem pneimokoku tipiem, kuri visbiežāk izraisa pneimokoku infekciju bērniem. Šī vakcīna tiks injicēta augšstilba vai augšdelma muskulī tajā pašā apmeklējuma reizē, kad tiks administrētas Hib/MenC un MenB vakcīnas.

Vai PCV vakcīna izraisīs kaut kādas blaknes?

Vienam vai diviem no 10 vakcinētajiem bērniem var būt pietūkums, apsārtums vai jutīgums injekcijas vietā vai rasties neliels drudzis. PCV vakcīnas nosaukums ir Prevenar 13, un Informāciju pacientiem var izlasīt vietnē www.medicines.org.uk/emc/product/453/pil.

Kas ir masalas?

Masalas izraisa ļoti lipīgs vīruss. Gandrīz visiem, kuri inficējušies ar šo vīrusu, ir liels drudzis un izsitumi, un viņi visā visumā jūtas slikti. Masalu komplikācijas var būt elpošanas ceļu infekcijas, lēkmes, encefalīts (smadzeņu infekcija) un galvas smadzeņu bojājums. Ļoti nopietnos gadījumos masalas var izraisīt nāvi.

Kas ir epidēmiskais parotīts?

Epidēmisko parotītu izraisa vīruss, kas var radīt drudzi, galvassāpes un sāpīgus, pietūkušus limfmezglus uz sejas, kakla un žokļa. Tā rezultāts var būt neatgriezenisks kurlums, vīrusu meningīts un encefalīts (smadzeņu iekaisums un pietūkums).

Kas ir masaliņas?

Masaliņas ir slimība, ko izraisa vīruss. Bērniem tā parasti ir ļoti viegla un var palikt nepamanīta, bet masaliņas grūtniecības laikā var būt ļoti bīstamas nedzimušajiem mazuļiem. Tās var radīt nopietnus bojājumus redzei, dzirdei, sirdij un smadzenēm. Šo slimību sauc par iedzimtu masaliņu sindromu (CRS, congenital rubella syndrome).

Kas ir MMR vakcīna?

Tā ietver masalu, epidēmiskā parotīta un masaliņu novājinātus, dzīvus vīrusus. Vīrusi ir novājināti, tāpēc vakcīnas saņēmēji nevar inficēt citas personas. Apvienotajā Karalistē ir divas MMR vakcīnas. Tās abas ļoti labi darbojas; vienas sastāvā ir cūkas želatīns, bet otras sastāvā tā nav. Ja vēlaties, lai jūsu bērns saņem vakcīnu, kuras sastāvā nav cūkas želatīna, pārrunāji to ar prakses medmāsu vai ģimenes ārstu.

Kā un kad notiek vakcīnas administrēšana?

Vakcīna tiek injicēta augšstilba vai augšdelma muskulī. Tā tiek veikta viena gada vecumā, kad zudusi bērna imunitāte, kas saņemta no mātes. Otru vakcīnas devu vajadzētu saņemt pirms skolas gaitu uzsākšanas, aptuveni 3 gadu un 4 mēnešu vecumā.

Cik efektīva ir MMR vakcīna?

Kopš ieviešanas 1988. gadā MMR vakcīna ir gandrīz pilnībā novērsusi mazuļu saslimšanu ar šīm trim slimībām Apvienotajā Karalistē.

Vai MMR vakcīna izraisīs kaut kādas blaknes?

Vakcīnā esošie 3 dažādie vīrusi var iedarboties dažādos laikos un pēc pirmās devas administrēšanas radīt šādas blaknes:

- 6–10 dienas pēc imunizācijas, kad sāk iedarboties vakcīnas masalu komponents, aptuveni vienam no 10 bērniem var rasties drudzis, dažiem var parādīties neizteikti izsitumi kā masalu gadījumā un zust apetīte
- aptuveni vienam no katriem 1000 vakcinētajiem bērniem var būt drudža izraisīta lēkme. To sauc par ‘drudža krampjiem’. Tomēr nevakcinētajiem bērniem, kas saslimst ar masalām, ir trīsreiz lielāka šādas lēkmes iespēja
- aptuveni 3 nedēļas pēc MMR vakcīnas saņemšanas, kad sāk iedarboties tās epidēmiskā parotīta komponents, dažiem bērniem retumis var būt epidēmiskajam parotītam līdzīgi simptomi (drudzis un pietūkuši limfmezgli)

**MMR ir visdrošākais veids,
kā aizsargāt bērnu no masalām,
epidēmiskā parotīta un masaliņām.**

- ļoti retos gadījumos bērniem sešas nedēļas pēc imunizācijas var parādīties izsitumi, kas līdzinās maziem zilumiņiem. To parasti izraisa šīs vakcīnas imunizācijas pret masalām vai masaliņām komponents. Ja parādās šādi izsitumi, aizvediet bērnu pārbaudīt pie ārsta. Ārsts jums pateiks, kā tikt galā ar izsitumiem un aizsargāt savu bērnu nākotnē
- mazāk nekā vienam bērnam no miliona pēc MMR vakcīnas saņemšanas var rasties encefalīts (smadzeņu iekaisums un pietūkums). Tomēr bērna saslimšanas ar masalām gadījumā encefalīta rašanās iespēja ir vienam no katriem 200–5000 bērniem.

Ko darīt, ja bērnam ir alerģija pret olām?

MMR vakcīna ir droša bērniem, kuriem ir bijusi nopietna alerģija (anafilaktiska reakcija) pret olām. Ja jums par to ir bažas, runājiet ar patronāžas māsu, prakses medmāsu vai ārstu.

Vai MMR vakcīnas sastāvā ir želatīns?

Apvienotajā Karalistē ir divas MMR vakcīnas, kas iedarbojas ļoti labi. Viena no tām satur cūkas želatīnu, bet otra to nesatur. Ja dodat priekšroku vakcīnai, kuras sastāvā nav cūkas želatīna, runājiet ar prakses medmāsu vai ģimenes ārstu. Jūs varat apskatīt MMR vakcīnas Informācijas pacientiem bukletus šeit:

Priorix:

www.medicines.org.uk/emc/product/1159/pil

MMRVAXPRO:

www.medicines.org.uk/emc/product/6307/pil

Uzmaniet meningīta un septicēmijas pazīmes

Meningīts un septicēmija ir ļoti nopietnas slimības. Ir svarīgi spēt atpazīt to pazīmes un zināt, ko to gadījumā darīt.

Meningīta un septicēmijas agrīnie simptomi var līdzināties saaukstēšanās vai gripas simptomiem (drudzis, vemšana, aizkaitinātība un nemierīgums).

Tomēr ar meningītu vai septicēmiju saslimušie var kļūt ļoti slimi pāris stundu laikā, tādēļ ir svarīgi zināt šo slimību pazīmes un simptomus.

Kas ir meningīts?

Meningīts ir smadzeņu apvalka infekcija. Meningītu var izraisīt vairāki baktēriju vai vīrusu tipi.

Inficēšanās ar meningokoku baktērijām var izraisīt meningītu, septicēmiju (asins saindēšanos), perikardītu (sirds somiņas iekaisumu) un artrītu (locītavu pietūkumu).

Maziem bērniem meningīta galvenie simptomi var būt šādi:

- spalga, vadoša raudāšana
- aizkaitinātība pacelšanas laikā
- uz āru izspiedies avotiņš
- miegainība un mazāka atbildes reakcija – grūtības pamodināt
- ļenganums un apātija
- stīvums ar saraustītām kustībām (konvulsijas/lēkmes)
- atteikšanās no ēdiena, vemšana
- āda, kas ir bāla, plankumaina vai kļūst zila
- drudzis

Kas ir septicēmija?

Septicēmija ir ļoti nopietna slimība, ko izraisa asinsrites infekcija. Tās pazīmes ir aukstas rokas un kājas, bāla āda, vemšana un liela miegainība vai grūtības pamodināt, un šīs pazīmes var rasties ļoti ātri. Ja jums ir aizdomas par septicēmiju, steidzami vērsieties pēc palīdzības.

Mazuļiem septicēmijas galvenie simptomi var būt šādi:

- strauja vai neparasta elpošana
- āda, kas ir bāla, plankumaina vai kļūst zila
- drudzis un ļoti aukstas rokas un pēdas
- drebuļi
- vemšana un atteikšanās no ēdiena
- sarkani vai violeti plankumi, kas neizbalē, uz tiem uzspiežot (veiciet pārbaudi ar glāzi, kā paskaidrots nākamajā lapā)*
- sāpes vai aizkaitinātība, ko rada muskuļu sāpes vai spēcīgas locekļu vai locītavu sāpes
- ģenganus
- liela miegainība

Jums ir noteikti jāatceras, ka šie uzskaitītie simptomi var nerasties visiem un ka šo simptomu saraksts nav pilnīgs. Ja personai rodas daži no šiem simptomiem, it īpaši, sarkani vai violeti plankumi, steidzami saņemiet medicīnisko palīdzību. Ja neizdodas sazināties ar ārstu vai vēl arvien esat noraizējies arī pēc padoma saņemšanas, uzticieties saviem instinktiem un aizvediet bērnu uz tuvākās slimnīcas neatliekamās palīdzības nodaļu.

* Ja āda ir tumša, plankumi var būt labāk pamanāmi zem plakstiņiem vai uz auslējām

Pārbaude ar glāzi

Cieši piespiediet glāzes sānu pie izsitumiem, lai redzētu, vai tie spiediena rezultātā izbalē un zaudē krāsu. Ja krāsa nemainās, nekavējoties sazinieties ar ārstu.

Kur es varu uzzināt vairāk?

Šīs labdarības organizācijas sniedz informāciju, konsultācijas un atbalstu:

Meningitis Research Foundation

Bezmaksas palīdzības tālrunis 080 8800 3344 (no plkst. 9.00 līdz 22.00 darbadienās, no plkst. 10.00 līdz 20.00 nedēļās nogalēs un brīvdienās) www.meningitis.org

Meningitis Now

24 stundas pieejams palīdzības tālrunis 0808 8010 388 www.meningitisnow.org

Jūs arī varat lūgt padomu ārstam, prakses medmātai vai patronāžas mātai vai zvanīt **NHS** uz numuru **111**.

Vecāki un aizbildņi var ziņot par iespējamajām vakcīnu uz zāļu blaknēm, izmantojot Yellow Card Scheme.

To var izdarīt tiešsaistē, apmeklējot vietni **yellowcard.mhra.gov.uk** vai zvanot uz Yellow Card palīdzības tālruņa numuru **0800 731 6789**.

Jūs arī varat izmantot QR kodu vai lejupielādēt Yellow Card lietotni.

Bērnu standarta imunizācijas programma no 2024. gada septembra

Vecums, kad paredzēta	Aizsargā no slimībām	Ievadītā vakcīna
Astoņu nedēļu vecumā	Difterija, stingumkrampji, garais klepus, poliomielīts, B tipa <i>Haemophilus influenzae</i> (Hib) un B hepatīts	DTaP/IPV/Hib/HepB
	Meningokoku B grupa (MenB)	MenB
	Rotavīruss, gastroenterīts	Rotavīruss ²
Divpadsmit nedēļu vecumā	Difterija, stingumkrampji, garais klepus, poliomielīts, Hib un B hepatīts	DTaP/IPV/Hib/HepB
	Pneimokoku infekcijas (13 serotipi)	Pneimokoku konjugētā vakcīna (PCV)
	Rotavīruss	Rotavīruss ²
Sešpadsmit nedēļu vecumā	Difterija, stingumkrampji, garais klepus, poliomielīts, Hib un B hepatīts	DTaP/IPV/Hib/HepB
	MenB	MenB
Viena gada vecumā (bērna pirmajā dzimšanas dienā vai pēc tās)	Hib un MenC	Hib/MenC
	Pneimokoku infekcijas	PCV balstvakcīna
	Masalas, epidēmiskais parotīts un masaliņas	MMR
	MenB	MenB balstvakcīna
Bērni atbilstošajās vecuma grupās ⁴	Gripa (katru gadu no septembra)	Dzīva novājināta gripas vakcīna LAIV ^{3,6}
Trīs gadu un četru mēnešu vecumā vai drīz pēc tam	Difterija, stingumkrampji, garais klepus, poliomielīts	dTaP/IPV
	Masalas, epidēmiskais parotīts un masaliņas	MMR (pārbaudiet, kad saņemta pirmā deva)
Zēni un meitenes vecumā no divpadsmit līdz trīspadsmit gadiem	Vēzis un dzimumorgānu kārpas, ko izraisa konkrēti cilvēka papilomas vīrusa (HPV) veidi	HPV ⁵
Četrpadsmit gadu vecumā (9. klasē)	Stingumkrampji, difterija un poliomielīts	Td/IPV (pārbaudiet, kad saņemta MMR vakcīna)
	Meningokoku grupas A, C, W un Y	MenACWY

[1] Intramuskulāra injekcija augšdelma deltveida muskulī vai augšstilba anterolaterālajā daļā. [2] Rotavīrusa vakcīnu vajadzētu administrēt tikai pēc SCID skrīninga rezultāta pārbaudīšanas. [3] Satur cūkas želatīnu. [4] Vēstuli par ikgadējo vakcinēšanos pret gripu skatiet vietnē: www.gov.uk/government/collections/annual-flu-programme. [5] Lai saņemtu informāciju par vakcīnas veikšanu jauniešiem ar novājinātu imūnsistēmu, kuriem būs nepieciešamas 3 devas, skatiet Green Book HPV Chapter 18a. [6] Ja LAIV (dzīvas novājinātas gripas vakcīnas) lietošana ir kontrindicēta vai citādi nepiemērota, izmantojiet deaktivētu gripas vakcīnu (skatiet sīkāku informāciju Green Book Chapter 19). [7] Skatiet Green Book Shingles Chapter 28a par jostas rozi, lai saņemtu informāciju par vakcinācijai atbilstošajām vecuma grupām, tostarp par personām ar smagu imūndepresiju no 50 gadu vecuma.

Papildu vakcīnas personām ar hroniskām veselības problēmām

Veselības problēma	Aizsargā no slimībām	Nepieciešamās vakcīnas ¹
Liesas trūkums vai liesas disfunkcija (tostarp sirpjveida šūnu anēmijas vai celiakijas dēļ)	Meningokoku A, B, C, W un Y grupa Pneimokoku infekcijas Gripa	MenACWY MenB PCV13 (līdz 10 gadu vecumam) ² PPV23 (no 2 gadu vecuma) Ikgadējā gripas vakcīna
Kohleārie implantāti	Pneimokoku infekcijas	PCV13 (līdz 10 gadu vecumam) ² PPV23 (no 2 gadu vecuma)
Hroniskas elpceļu un sirds slimības (kā piemēram, smaga astma, hroniska plaušu slimība un sirds mazspēja)	Pneimokoku infekcijas Gripa	PCV13 (līdz 10 gadu vecumam) ² PPV23 (no 2 gadu vecuma) Ikgadējā gripas vakcīna
Hroniskas neiroloģiskas slimības (kā piemēram, Pārkinsona vai motoriskā neironu slimība vai mācīšanās traucējumi)	Pneimokoku infekcijas Gripa	PCV13 (līdz 10 gadu vecumam) ² PPV23 (no 2 gadu vecuma) Ikgadējā gripas vakcīna
Diabēts	Pneimokoku infekcijas Gripa	PCV13 (līdz 10 gadu vecumam) ² PPV23 (no 2 gadu vecuma) Ikgadējā gripas vakcīna
Hroniska nieru slimība (CKD) (tostarp hemodialīze)	Pneimokoku infekcijas (CKD 4. un 5. stadijā) Gripa (CKD 3, 4. un 5. stadijā) B hepatīts (4. un 5. CKD stadija)	PCV13 (līdz 10 gadu vecumam) ² PPV23 (no 2 gadu vecuma) Ikgadējā gripas vakcīna B hepatīts
Hroniskas aknu slimības	Pneimokoku infekcijas Gripa A hepatīts B hepatīts	PCV13 (līdz 10 gadu vecumam) ² PPV23 (no 2 gadu vecuma) Ikgadējā gripas vakcīna A hepatīts B hepatīts
Hemofilija	A hepatīts B hepatīts	A hepatīts B hepatīts
Imūndepresija slimības vai ārstēšanas dēļ ⁴	Pneimokoku infekcijas Jostas rozes vakcīna Gripa	PCV13 (līdz 10 gadu vecumam) ^{2,3} PPV23 (no 2 gadu vecuma) Shingrix – pēc 50 gadu vecuma ⁵ Ikgadējā gripas vakcīna
Komplementa slimības (tostarp personām, kas saņem komplementa inhibitoru terapiju)	Meningokoku A, B, C, W un Y grupa Pneimokoku infekcijas Gripa	MenACWY MenB PCV13 (līdz 10 gadu vecumam) ² PPV23 (no 2 gadu vecuma) Ikgadējā gripas vakcīna

[1] Skatiet attiecīgo grafiku atbilstošajā Green Book nodaļā: www.gov.uk/government/collections/immunisation-against-infectious-disease-the-green-book. [2] Ja bērns ir vecāks par 2 gadiem, bet jaunāks par 10 gadiem un nav imunizēts vai ir daļēji imunizēts pret pneimokoku infekciju, nodrošināt vienu PCV13 devu. [3] Jebkurā vecumā smagas imūndepresijas gadījumos. [4] Apsveriet ikgadējo gripas vakcināciju mājāsaimniecības locekļiem un personām, kuras aprūpē cilvēkus ar šīm veselības problēmām. [5] Skatiet Green Book Shingles Chapter 28a par jostas rozi www.gov.uk/government/publications/shingles-herpes-zoster-the-green-book-chapter-28a.

Atsevišķas bērnu imunizācijas programmas

Mērķa grupa	Vecums un plāns	Slimība	Nepieciešamās vakcīnas
Mazuļi, kas dzimuši ar B hepatītu inficētām mātēm	Piedzimstot, četrū nedēļu un 12 mēnešu vecumā ^{1,2}	B hepatīts	B hepatīts (Engerix B/HBvaxPRO)
Zīdaiņi valsts teritorijās ar tuberkulozes (TB) saslimšanas gadījumu skaitu $\geq 40 / 100\,000$	Apt. 28 dienu vecumā ⁴	Tuberkuloze	BCG
Zīdaiņi, kuru vecāki vai vecvecāki dzimuši valstī ar augstu saslimšanas gadījumu skaitu ³	Apt. 28 dienu vecumā ⁴	Tuberkuloze	BCG
Bērni klīniskā riska grupā	No 6 mēnešu līdz 17 gadu vecumam	Gripa	LAIV (dzīva novājināta gripas vakcīna) vai deaktivizēta gripas vakcīna, ja LAIV kontraindicēta vai bērns ir jaunāks par 2 gadiem
Grūtnieces	Jebkurā grūtniecības posmā gripas sezonas laikā	Gripa	Deaktivizēta gripas vakcīna
	No grūtniecības 16. nedēļas ⁵	Garais klepus	Tdap vai dTaP/IPV
	No grūtniecības 28. nedēļas	RSV	RSV vakcīna

[1] Paņemiet asinsanalīzes HBsAg pārbaudei 12 mēnešu vecumā, lai izslēgtu infekciju. [2] Papildu sešvērtīgā vakcīna (Infanrix hexa vai Vaxelis) tiek veikta 8, 12 un 16 nedēļu vecumā. [3] Ja ikgadējais tuberkulozes gadījumu skaits ir ≥ 40 uz 100 000 iedzīvotājiem – skatiet publikāciju www.gov.uk/government/publications/tuberculosis-tb-by-country-rates-per-100000-people. [4] Pārbaudiet SCID testa rezultātus pirms imunizācijas pret BCG veikšanas. [5] Vislabāk pirms 32. grūtniecības nedēļas, bet var veikt arī pēc 32. nedēļas.

Produced by
UK Health Security Agency

© Crown copyright 2024
2024QG1LAT Latvian 1p 500K AUG 2024
UK Health Security Agency gateway number: 2024507

Šis izdevums ir pirmo reizi publicēts 2019. gada decembrī.
Ja jums ir nepieciešamas vēl citas šīs brošūras kopijas, lūdzu, apmeklējiet vietni www.healthpublications.gov.uk, lai sazinātos ar Health Publications pasūtījumu daļu. Tālr.: 0300 123 1002.
Teksta tālrunis: 0300 123 1003 (no plkst. 8.00 līdz 18.00, no pirmdienas līdz piektdienai).
Lūdzu, norādiet produkta kodu: 2024QG1LAT Latvian